

Հայկական ԽՍՀ Գերագույն խորհրդի

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Ը

ԼՂԻՄ-Ի ՊՐՈԲԼԵՄԻ ԼՈՒՅՄԱՆ ՈՒՂՈՒԹՅԱՄԲ ԽՍՀՄ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՆԵՐ. ՅԱՅԿՐԴ ԱՌՍՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

տությունների Միության Գերագույն խորհրդին՝ սույն թվականի սեպտեմբերին կադանայիք նստաշրջանում ճանաչել Լեոնային Ղարաբաղի Ինքնավար Մարզի ինքնորոշման իրավունքը, որն արտահայտված է ժողովրդական դեպուտատների մարզային խորհրդի 1988 թվականի փետրվարի 20-ի և հուլիսի 12-ի նստաշրջանների որոշումներում:

2. Ճանաչել ԼՂԻՄ-ի բնակչության լիազոր-ներկայացուցիչների համագումարում ընտրված Ազգային խորհուրդը որպես Արցախի բնակչության կամքն ու շահերը ներկայացնող ժողովրդահիշխանության մարմին՝ մինչև ժողովրդական դեպուտատների մարզային խորհրդի վերականգնումը:

3. Նկատի ունենալով, որ ռեգիոնում ծագած ազգամիջյան պրոբլեմների արմատները 1920—1921 թվականներին սոցիալիստիկ և միջազգային իրավունքի տարրական նորմաների կոպիտ խախտմամբ ընդունված պայմանագրերի ու որոշումների մեջ են, ստեղծել Հայկական ԽՍՀ Գերագույն խորհրդի հատուկ հանձնաժողով՝ այդ պայմանագրերն ու որոշումները ուսումնասիրելու և Հայկական ԽՍՀ Գերագույն խորհրդի հաջորդ նստաշրջանին առաջարկներ ներկայացնելու համար:

երկրորդ տարին է, ինչ Լեոնային Ղարաբաղի Ինքնավար Մարզի ժողովրդական դեպուտատների մարզային խորհրդի նստաշրջանը, ազատ ինքնորոշման իր անկապտելի ու անմարելի իրավունքն իրականացնող իր հայ ազգաբնակչության գերագույն իշխանություններ, որոշում է ընդունել Արցախի ինքնորոշման ԽՍՀ կազմից մարզի դուրս գալու և Հայկական ԽՍՀ-ին միավորվելու մասին:

ազգամիջյան հարաբերությունների միմյուց, նկատի ունենալով, որ խորհրդային ֆեդերացիան բոլոր մայրաքաղաքներով պետք է կառուցված լինի ժողովուրդների իրավահավասարության և ազատ ինքնորոշման հիման վրա, որոնք բացառում են մի ժողովրդի բռնությամբ մեկ այլ ժողովրդի իշխանության ներքո պահելը,

ելնելով նրանից, որ ժողովուրդների ինքնորոշումը ներառում է քաղաքականության աղբյուրըն է, իսկ դրա մերժումը տալիս է դեպի ազգամիջյան երկպառակություն,

հաշվի առնելով նաև, որ ազգամիջյան հարաբերությունների վերակառուցման իմաստը, նոր մտածողությունը և խորհրդային իրավական պետության ստեղծման գաղափարն անհամատեղելի են պետության տահմանների մեջ որևէ ժողովրդի կամ նրա մի մասը բռնությամբ պահելու հետ,

ելնելով այն բանից, որ ԽՍՀՄ սահմանադրությանը, խորհրդային ֆեդերացիայի կազմավորման մասին պայմանագրին, ՄԱԿ-ի կանոնադրությունից, Եվրոպայում անվտանգության և համագործակցության վերաբերյալ խորհրդային կազմակերպության եզրափակիչ ակտից, ինչպես նաև միջազգային իրավական պարտավորություններին համապատասխան, բոլոր պետությունները, առանց քաղաքական, այդ թվում խորհրդային ֆեդերացիայի սուբյեկտները, պարտավոր են պատշաճ հարգանք ցուցաբերել իր քաղաքական ստատուսի ընտրության հարցում ժողովրդի կամքի ազատ արտահայտման նկատմամբ և ակտիվորեն նպաստել ժողովուրդների ինքնորոշման իրավունքի իրականացմանն առանց որևէ ճնշման, մարդու իրավունքների լիակատար պահպանման պայմաններում,

ցության վերաբերյալ խորհրդային կազմակերպության եզրափակիչ ակտից, ինչպես նաև միջազգային մի շարք այլ փաստաթղթերից բխող միջազգային-իրավական պարտավորություններին համապատասխան, բոլոր պետությունները, առանց քաղաքական, այդ թվում խորհրդային ֆեդերացիայի սուբյեկտները, պարտավոր են պատշաճ հարգանք ցուցաբերել իր քաղաքական ստատուսի ընտրության հարցում ժողովրդի կամքի ազատ արտահայտման նկատմամբ և ակտիվորեն նպաստել ժողովուրդների ինքնորոշման իրավունքի իրականացմանն առանց որևէ ճնշման, մարդու իրավունքների լիակատար պահպանման պայմաններում,

բանի որ ԼՂԻՄ-ի հարցը Հայաստանի հարուցած հարցը չէ, այլ բարձրացրել է ԼՂԻՄ-ի ժողովուրդը և այն պետք է դիտել որպես միայն ժողովրդի ինքնորոշման հարց, բանի որ Լեոնային Ղարաբաղը Արցախի ԽՍՀ-ի կազմի մեջ է մտցվել ոչ իրավասու մարմին՝ ՌԿ(Բ)Կ կոմկապյան բյուրոյի 1921 թվականի հուլիսի 5-ի անօրինակ որոշման հիման վրա՝ այն ժամանակ մարզի բնակչության 95 տոկոսը կազմող հայ բնակչության իրավունքների ոտնահարմամբ,

բանի որ ԼՂԻՄ-ի մարզային խորհրդի 1988 թվականի փետրվարի 20-ի որոշումը բռնաբար է մարզի ազգաբնակչության ինքնորոշման սահմանադրական իրավունքից, իսկ սույն պայմանագրերի ու որոշումները ոչ այլ ինչ է, եթե ոչ փորձ՝ բռնության միջոցով ահաբեկել ԼՂԻՄ-ի բնակչությանը և հարցը տեղափոխել ազգամիջյան վեճերի բնագավառ,

Հայկական ԽՍՀ Գերագույն խորհուրդը արձանագրում է, որ ԼՂԻՄ-ի պրոբլեմը երկու հարևան հանրապետությունների միջև վեճի հարց չէ, այլ ԼՂԻՄ-ի ժողովրդի կամքն է և պետք է լուծվի ազգերի ինքնորոշման հիման վրա:

Ելնելով վերոհիշյալից, Հայկական Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն խորհուրդը որոշում է.

1. Գիմել Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետության

Հայկական ԽՍՀ Գերագույն խորհրդի նախագահության նախագահ՝ Լ. ՈՍԿԱՆՅԱՆ

Հայկական ԽՍՀ Գերագույն խորհրդի նախագահության քարտուղար՝ Ն. ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ

17 սեպտեմբերի 1989 թվականի, քաղ. Երևան